

Sosiaalinen media opetuksessa, viestinnässä ja vuorovaikutuksessa

Eija Kalliala

<http://eijakalliala.fi/>

<http://www.linkedin.com/in/eijakalliala>

Koulutuksen sisältö

- Sosiaalisen median mahdollisuudet ja luonne
- Yhteisöllinen työskentely ja jakaminen
- Viestintä ja vuorovaikutus sosiaalisessa mediassa
- Yhteiskirjoittaminen
- Tekijänoikeudet ja tietosuoja
- Verkkoyhteisöjä
- Avoimia digitaalisia sisältöjä

Taustani

- [Tietie-verkko-opetusyhteistyön](#) koordinaattori 1995–2015
 - 14 ammattikorkeakoulua, satoja verkkokursseja, tuhansia opiskelijoita
- Monimuotoista yhteisöllistä opetusta verkossa vuodesta 1997 lähtien
 - Projektioppiminen, yhteisöllinen oppiminen, tutkiva oppiminen
- Opetusalan sosiaalisen median [SoMy](#)-hanke ja [AVO2](#)-hanke 2012–2014
 - Yli 20 somehankkeen koordinointi
 - Opettajien Sometu-verkoston fasilitointi
- [Open Knowledge Finland](#) ry
- [Tieto- ja viestintätekniikan ammattilaiset TIVIA](#) ry
 - [IT-kouluttajat ry](#) ja [Systeemityöyhdistys Sytyke ry](#)
- Tietokirjailija
 - Verkko-opettamisen käsikirja (Finn Lectura 2002)
 - [Sosiaalinen media opetuksessa](#) (Finn Lectura 2009, 2012; yhdessä Tarmo Toikkasen kanssa)
 - Kirja [ketterästä projektityöstä](#) kirjamaratonissa, Sytyke 2013
 - [My Data – johdatus ihmiskeskeiseen henkilötiedon hyödyntämiseen](#), yhteisöllisesti muokattu teos, LVM 2014

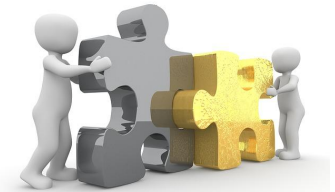
Mitä on sosiaalinen media?

- Sosiaalinen media on prosessi, jossa yksilöt ja ryhmät rakentavat yhteisiä merkityksiä sisältöjen, yhteisöjen ja verkkoteknologioiden avulla. (Jussi-Pekka Erkkola 2009)
- Sosiaalinen media on julkista keskustelua, tiedonrakentelua ja jakamista verkossa. (Kalliala & Toikkanen 2012)
- Toimintakulttuuri muuttuu, osaamista jaetaan avoimesti, sisältöjä linkitetään uusiksi kokonaisuuksiksi.
 - [Sosiaalinen media eilen, tänään ja huomenna](#), Tarmo Toikkasen [Pecha Kucha](#) -esitys 22.5.2010
 - Verkossa jaetaan huippuluennonijien esityksiä ja parhaita oppisisältöjä ([TED](#), [Khan](#), [OCW](#)).
 - Verkosta löytyy avoimesti jaettuja kuvia, videoita, ääntä, musiikkia ja esitysdioja oman materiaalin monipuolistamiseen.
 - Verkossa voi työstää tuotoksia yhdessä ja jakaa niitä.

Sosiaalisen median palveluita

- **Verkostoja:** [Google+](#), [Facebook](#), [LinkedIn](#), [Pinterest](#), [Instagram](#), [Ning](#), [Elgg](#), [SecondLife](#), [Skillhive](#)
- **Mikroblogeja:** [Twitter](#) ([ohje](#)), [Edmodo](#)
- **Säiliöitä:** [YouTube](#), [EduTube](#), [Vimeo](#), [Bambuser](#), [Flickr](#), [Picasa](#), [SlideShare](#), [Prezi](#), [AudioBoo](#), [Wikipedia](#), [Wikimedia](#), [Jamendo](#), [Purot.net](#)
- **Pikaviestimiä:** [Skype](#), [WhatsApp](#),
Linkkienjakopalveluita: [Diigo](#), [Del.icio.us](#), [Scoop.it](#)
- **Muita:** [Dropbox](#), [Todaysmeet](#), [Bitly](#), [Doodle](#), Tieken [Etherpad](#), [Foursquare](#), [HeiaHeia](#), [RSS-lukuohjelmat](#), [Periscope](#)
- **Ohjeita:** [Viisautta blogin käyttöön](#), [Viisautta wikin tekoon](#), [Kouluttajan työkalupakki](#), [Wikit opetuksessa](#)

Some opetuksessa

CC0 Public Domain,
lähde Pixabay

- Oppijat löytävät ryhmätyövälineitä
 - Opettaja luo keskustelualueen, chatin ja wikin
 - Oppijat ottavat itse käyttöön: [Skype](#), [Dropbox](#), [Google Drive](#), [Trello](#)
- Oppiminen näkyväksi
 - [Tutkivan oppimisen](#) tiedonrakentelu ympäristö [Fle4 kursseilla](#)
 - Kurssituotokset verkkoportfolioon (CV)
- Some aikuiskoulutuksessa
 - Suljettu keskusteluryhmä Facebookissa
 - Oppijoiden [kehittämishankkeet](#) [Purot](#)-wikissä
- Avokurssi
 - [Oppimismateriaali](#) Wikiopistossa
 - Vuoden 2009 toteutuksen [kurssiblogi](#)
 - [Pulahdus sosiaaliseen mediaan](#) (LeMillissä suunnitelma ja reflektointi)
- [Tutkimuksia](#) sosiaalisesta mediasta opetuksessa
(SoMy-hanke, vuoteen 2014 asti)

Yhteisöllinen työskentely ja jakaminen

Mihin?

- Tapahtumien järjestäminen
- Tuotteiden ja palveluiden kehittäminen
- Opetuksen yhteissuunnittelu

Miten?

- Verkkoyhteisöt, kommentit, jakamiset, tykkäämiset
- Yhteiskirjoittaminen
- Multimedian yhteisöllinen tuottaminen, muokkaaminen ja jakaminen

Somepalveluja yhteiskirjoittamiseen

- [Googlen dokumentit](#)
- [Tieken muistio](#), yhteiskirjoitusalue
- [Purot-wiki](#), suomalainen wiki
- [Wikispaces](#), wiki
- [Wikipedia](#), avoin tietosanakirja

CC0 Public Domain,
lähde Pixabay

Oletko muokannut Wikipediaa?

- Vapaa tietosanakirja
- Sisältö jaettu CC BY-SA -lisenssillä (nimeä - jaa samoin)
- Kirjautumatta voit korjata pieniä virheitä, mutta kirjautumalla muokata enemmän ja lisätä artikkeleita
- Välilehdet: lue, muokkaa, historia
- Muista lähteet!
 - Mistä tieto löytyy? Tiedon pitää löytyä jostain muualta
 - Älä kopioi suoraan lähteistä vaan muokkaa tekstiä
 - Ei nopeasti muuttuvaa tietoa vaan kohtalaisen pysyvää
- Vastuulliset ylläpitäjät (nyt 39 henkilöä)
- Esimerkkejä
 - [Tutkiva oppiminen](#)
 - [Haaga-Helia ammattikorkeakoulu](#)
 - [HUS](#)

Viestintä ja vuorovaikutus sosiaalisessa mediassa

- Verkostoissa ideat leviävät ja palvelukokemukset jaetaan
- Asiakkaat mukaan tuote- ja palvelukehitykseen
- **Miten mukaan?** (Teemu Korpi: [Älä keskeytä mua!](#)

Markkinointi sosiaalisessa mediassa, 2010)

- Onko kohderyhmälläsi yhteisö?
- Mene mukaan rehellisesti organisaationa
- Kuin cocktail-kutsut, kuuntele, älä keskeytä, ole läsnä
- Ilmaise itseäsi, luo lisäarvoa, auta, älä vähättele
- Reagoi, kun asiakas viestii: “Palvelu ei toimi”
- **Himmeli pyörimään** (Christina Forsgård, Juha Frey: SUHDE – sosiaalinen media muuttaa johtamista, markkinointia ja viestintää, 2010)
 - Luo suhde ja ylläpidä
 - Eri kanavat vaikuttavat toisiinsa, pyörivät eri vauhtia
- **Viestintä muuttuu**
 - Harto Pöngän analyysia [Finnairin kriisiviestinnästä](#) (2013)
 - Ilkka Olanderin pohdintaa, [miten some muuttaa journalismin](#) (2013)

Opensource.com: 2 reasons why the term "crowdsourcing" bugs me, CC BY-SA 2.0, lähde Flickr

Yhteiskirjoittaminen

- Wikit, esim. [Purot.net](#), [Wikispaces](#)
- [Tieken muistio](#)
 - Ei kirjautumista, eri käyttäjien tekstit näkyvät erivärisinä
 - Kokouksen esityslistan yhteiseen muokkaukseen
 - Kokouspöytäkirjan yhteiseen muokkaukseen
- Yhteiskirjoittaminen Google Drivessa
 - Muutamat kirjoittavat, monet kommentoivat
 - Samanaikaisia kirjoitustuokioita
 - Kirjoittaminen voidaan vaiheistaa: ensimmäinen versio valmiiksi -> kommenttikierros -> toinen versio -> kommenttikierros -> kolmas versio -> kielenhuolto, kuvat, taitto -> julkaisu
- Kirjapyrähdys, kirjamaratoni, booksprint
 - Asiantuntijat viikonlopuksi kirjoittamaan yhdessä
 - Sama fyysinen tila, intensiivinen tekeminen, fasilitaattori, etäosallistumismahdollisuus
 - Nopeasti valmista, loppuhionta myöhemmin

Muutamia blogeja

- [Kemppinen](#)
- [Kirjastot.fi](#)
- [Kansalliskirjasto](#)
- [Yhteisömanagerit](#)
- [Piilotettu aarre](#)
- [Viestintä-Piritta](#)
- [Kinda](#)
- [Fraktio](#)
- [Valio](#)
- [S-mobiili](#)
- [Rakennusblogeja](#)
- [Blogit.fi](#), suomalaisia blogeja eri aiheista
- [Ikinörtti](#)

Mike Licht, Young Woman
Blogging, after Marie-Denise
Villers, CC BY 2.0, lähde Flickr

Twitter (mikroblogi)

CC0 Public Domain, lähde Pixabay

- Ohjeita

- [Twitterin usein kysytyt kysymykset](#)
- [Good Tweet – Bad Tweet](#) (2009)
- Pauliina Mäkelän [kooste Twitter-ohjeista](#) 2013–2015
- [Twitterin aihealueet opetuksessa](#) – suomeksi esim. #oppiminen #opetus #koulu #opettaja #digitalisaatio #liikunta

- Uutisointia

- [Twitter on mullistumassa](#) (6.2.2016)
- [Twitter pysyy reaaliaikaisena](#) (7.2.2016)
- [How Twitter's Algorithm Offers a New Opportunity for Marketers](#) (9.8.2016)

- Muutamia twiittäajia

- [Mikko Hyppönen](#), [Aku Eronen](#), [Atso Almila](#), [Mikko Jordman](#), [Harto Pönkä](#), [Heli Nurmi](#), [Rakennusvirasto](#), [Muumien parhaat](#)
- Suomalaisia top-twiittäajia kesällä [2012](#) ja [2013](#) sekä syksyllä [2015](#)

Tekijänoikeus, tietosuoja, tietoturva

Tekijänoikeus

- Toikkanen, Oksanen: [Opettajan tekijänoikeusopas](#). (Finn Lectura 2011), ks. [Kopiokissa](#)-sarjakuva
- [Kopiraitti](#), Kopioston ja opetusministeriön tuottama tekijänoikeusopas
- Edu.fi, [opettajan verkkopalvelu](#) -> Materiaaleja ja työtapoja -> Tvt opetuksessa -> [Sosiaalisen median käyttöehdot opetuksessa](#)
- Palveluiden sopimusehdot ja sijaintimaan lainsäädäntö
- [Creative Commons -lisenssi](#)
- Toikkanen: [Mitä jokaisen opettajan tulisi tietää tekijänoikeudesta](#) (2012)

Tietosuoja

- Suomen [tietoyhteiskuntakaari](#) 7.11.2014
- Pilvipalvelut?

Tietoturva

- OPH [Opetustoimen turvallisuusopas](#)
- Viestintäviraston [tietoturva](#) – kyberturvallisuus

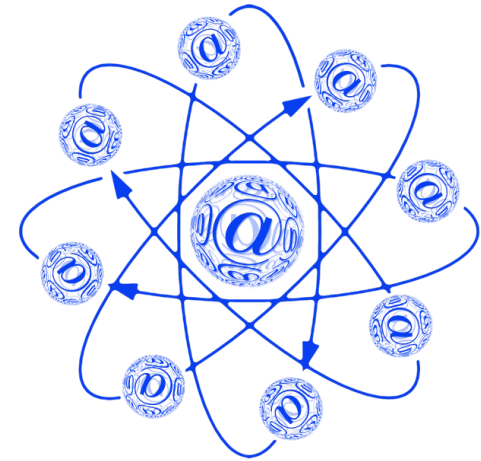

Yamashita Yohei, CC on Orange, CC BY 2.0, lähde Wikimedia Commons

Verkkoyhteisöjä

Tietystä aiheesta kiinnostuneet
keskustelevat ja jakavat sisältöjä.

- [Opettajaverkoston wiki](#)
- [Wikiopisto](#)
- [Social Media News](#) (Google+, 120 927 jäsentä)
- [Oppimisen tulevaisuus](#) (Google+, 208 jäsentä)
- [MOOC](#) (Google+, 6 785 jäsentä)
- [Yhteisömanagerit](#) (Facebook, 539 jäsentä)
- [Aristoteleen kantapää](#) (Facebook, 13 066 jäsentä)
- [Lisää kaupunkia Helsinkiin](#) (Facebook, 9 490 jäsentä)
- [Tieto- ja viestintätekniikka opetuksessa](#) (Facebook, 17 449 jäsentä)
- [Future Social Media](#) (LinkedIn, 38 533 jäsentä)
- [E-Learning 2.0](#) (LinkedIn, 65 714 jäsentä)
- [Marketing & Communication Network](#) (LinkedIn, 200 926 jäsentä)

CC0 Public Domain, lähde
Pixabay

Avoimia digitaalisia sisältöjä

Markus Büsges, leomaria
designbüro, Germany, CC
BY-SA 4.0, lähde
Wikimedia Commons

Avoimia digitaalisia oppimateriaaleja

- [OpenCourseWare](#)
- [Wikiopisto](#), [Wikikirjasto](#), [LeMill](#)
- [Avoin Oppikirja](#)
- [Yle Oppiminen](#) ([käyttölupa](#) opetukseen)
- [TED](#), asiantuntijapuheenvuoroja maailmalta (ei kaupalliseen käyttöön)
- [Khan Academy](#), opetusvideoita (ei kaupalliseen käyttöön)
- [MOOC](#)-lista
- [SOOC](#), pieniä avoimia verkkokursseja (SoMy-hanke)

Muita

- [Wikimedia Commons](#), kuvia, videoita, ääniä
- [Avoindata.fi](#), avoimen tiedon ja yhteentoimivuuden palvelu
- [Avoin tiede ja tutkimus](#)
- Some-säiliöt ja sisältöjen käyttöluvut

Nettipalveluja kansalaisille

Viranomaisten laatimia

- [Kansalaisen palvelut yhdestä osoitteesta](#)
- [Kirjastojen linkit tiedonhakuun](#)
- [Mediaa kannattaa oppia lukemaan](#) (Yle Elävä arkisto, 2004)
- [Kansalaisneuvonta](#)
- [Kansalliskirjaston vanhat sanomalehdet](#)

Yksittäisten henkilöiden laatimia avoimen datan sovelluksia

- Ilkka Pirttimaa: [BlindSquare](#)
- Joonas Rouhiainen: [Junat.net](#)
- Ville Saarinen, Juho Ojala: [The flow towards Europe](#)
- Katja Ratamäki: [Miils](#) (uutinen THL:n palkinnosta 2015)